EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 05 29
COM(2013) 356 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2013 m. Estijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2017 m. Estijos stabilumo programos

{SWD(2013) 356 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2013 m. Estijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2017 m. Estijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[3],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d., remdamasi Komisijos pasiūlymais, Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[4], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

(3) 2012 m. birželio 29 d. valstybių ir vyriausybių vadovai nusprendė priimti Susitarimą dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, kuriuo nustatė nuoseklią nacionalinių, ES ir euro zonos veiksmų, naudojant visus galimus svertus, priemones ir politikos strategijas, sistemą. Jie nutarė, kokių veiksmų reikėtų imtis valstybių narių lygmeniu,

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 COM(2013) 356 *final*.
3 P7_TA(2013) 0052 ir P7_TA(2013) 0053.
4 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas 2013/208/ES.

visų pirma išreikšdami tvirtą įsipareigojimą siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų ir įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

(4) 2012 m. liepos 6 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl Estijos 2012 m. nacionalinės reformų programos ir nuomonę dėl atnaujintos 2011–2015 m. Estijos stabilumo programos;

(5) 2012 m. lapkričio 28 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą[5], kuria pradedamas 2013 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Be to, 2012 m. lapkričio 28 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[6], kurioje nenurodė, kad Estija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(6) 2013 m. kovo 14 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti socialines krizės pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(7) 2013 m. balandžio 30 d. Estija pateikė 2013 m. atnaujintą 2012–2017 m. stabilumo programą ir 2013 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;

(8) remdamasi 2013 m. stabilumo programos vertinimu pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos programoje pateiktos biudžeto projekcijos, 2013–2014 m. yra tikėtinas – numatoma, kad realus BVP vidutiniškai didės apie 3,3 %. Komisijos 2013 m. pavasario prognozėje numatyta, kad 2013–2014 m. BVP augs 3,5 %. 2012 m. Estija pasiekė 0,3 % BVP nominalų biudžeto deficitą. Programoje patvirtinamas ankstesnis vidutinės trukmės laikotarpio tikslas – struktūrinis perteklius. Tai platesnio užmojo tikslas, nei reikalaujama Stabilumo ir augimo paktu. 2012 m. Estijos struktūrinis balansas buvo perteklinis, šalis savo vidutinės trukmės laikotarpio tikslą pasiekė vienais metais anksčiau, nei numatyta jos ankstesnėje programoje. Stabilumo programoje išdėstytos biudžeto strategijos tikslas – užtikrinti tvarią fiskalinę politiką, kuri padėtų siekti subalansuoto augimo nenukrypstant nuo vidutinės trukmės laikotarpio tikslo ir užtikrinant pakankamas fiskalines atsargas bei mažesnę darbo apmokestinimo naštą. Programoje numatyta, kad 2013 m. planuojamas nominalus deficitas (0,5 % BVP) prognozės laikotarpiu mažės, 2014 m. taps neutralus, o vėliau – virs pertekliumi. Iš bendro perskaičiuoto struktūrinio balanso vertinimo, įskaitant išlaidų kriterijaus analizę, matyti, kad Estija 2013 m. nuo vidutinės trukmės laikotarpio tikslo smarkiai nenukrypsta, o 2014 m. vėl pasieks struktūrinį perteklių. Skolos santykis gerokai mažesnis nei 60 % BVP, ir, remiantis programa, greičiausiai nuo 2013 m. mažės iki maždaug 9 % 2015–2016 m. Pagal Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo reikalavimus Estija 2013 m. planuoja nustatyti struktūrinio biudžeto balanso taisyklę. Įsigaliojusią biudžeto taisyklę reikėtų papildyti sustiprinant įpareigojamąjį daugiamečių išlaidų tikslų pobūdį;

(9) kalbant apie darbo rinką, nors užimtumas toliau auga, augimą stabdo likusios kliūtys, įskaitant nemažėjantį jaunimo ir ilgalaikį nedarbą, gebėjimų paklausos ir pasiūlos

[5] COM(2012) 750 *final*.
[6] COM(2012) 751 *final*.

neatitiktį, didėjantį darbo jėgos trūkumą, įskaitant darbo jėgos nuostolius dėl ilgalaikių sveikatos problemų. Reikėtų kurti lankstesnę ir tikslingesnę socialinių išmokų sistemą, pagal kurią paramos paslaugos ir paskatos galėtų būti teikiamos bedarbiams ir neaktyviems asmenims, kurie galėtų vėl įsidarbinti, o siekiant padėti asmenims, kuriems labiausiai to reikia, būtų stiprinamos aktyvumo skatinimo priemonės. Šeimos politikos išlaidų ekonominis efektyvumas galėtų būti pagerintas, kad nedarytų poveikio biudžetui; vienas iš būdų – lėšų skyrimas ne tėvystės išmokoms, o veiksmingesnėms priemonėms, kaip antai vaikų priežiūros paslaugos, o tai galėtų daryti teigiamą poveikį moterų užimtumui. Siekiant akivaizdesnių regionų ekonominės plėtros rezultatų, plėtrą reikėtų labiau koordinuoti;

(10) švietimo ir mokymo srityje Estija 2012 m. rekomendacijas įgyvendino iš dalies; aukštojo mokslo reforma patvirtinta 2012 m., o naują visapusišką profesinio rengimo ir mokymo reformą numatyta priimti 2013 m. Ypatingą dėmesį reikės skirti pakankamam socialinių partnerių dalyvavimui, kad profesinio rengimo studentams būtų užtikrinta pakankamai gamybinės praktikos vietų. Dar neįvykdytas svarbus vidurinio ugdymo paslaugų racionalizavimo įsipareigojimas. Palyginti didelio jaunimo nedarbo problemą reikėtų spręsti, atsižvelgiant į didelę asmenų, neturinčių vidurinio ar aukštesnio lygmens profesinio išsilavinimo, dalį. Nepakankamai sprendžiama žemos kvalifikacijos darbuotojų galimybės dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veikloje problema, o jauniems bedarbiams skirtos priemonės ne visada tiksliai atitinka darbo rinkos poreikius. Dabartinis viešojo mokslinių tyrimų sektoriaus ir ekonomikos atotrūkis toliau stabdo produktyvumo augimą ir daro poveikį Estijos konkurencingumui. Be to, dėl ekonomikos mažumo tebėra sudėtinga internacionalizuoti ir suskirstyti pagal prioritetus mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemą;

(11) energijos vartojimo intensyvumas Estijoje ir toliau labai didelis. Nors vyriausybė ėmėsi tam tikrų veiksmų, šias pastangas reikia tęsti ir didinti, skiriant didesnį dėmesį gyvenamųjų pastatų renovacijai. Estijos naujų automobilių parko energijos vartojimo intensyvumas yra pats didžiausias Europos Sąjungoje ir, nepaisant augančio degalų akcizo, vartotojų įpročiai nesikeičia. Jei nebus imtasi papildomų priemonių, ypač transporto ir būsto srityje, Estija greičiausiai neįvykdys savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo tikslo. Atsižvelgiant į tai, kad tarptautinių jungčių nepakanka, Estijos energijos rinka ir toliau yra palyginti izoliuota;

(12) paslaugos, kurias vietos valdžios institucijos yra teisiškai įpareigotos teikti, daugumoje sektorių yra teikiamos neveiksmingai, ypač tai pasakytina apie ilgalaikę priežiūrą, šeimų rėmimo paslaugas, sveikatos priežiūrą, švietimą ir transportą. Tokią padėtį lemia prasti vietos valdžios institucijų administraciniai gebėjimai, taip pat vietos valdžios institucijų pajamų ir pavestų pareigų neatitiktis. Dar neparengta jokio perspektyvaus plano vietos valdžiai tobulinti;

(13) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Estijos ekonominės politikos analizę. Ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Estijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–5 rekomendacijose;

(14) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Estijos stabilumo programą ir savo nuomonę[7] visų pirma pateikė toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(15) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija taip pat atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. Remdamasi šios analizės rezultatais, Komisija paskelbė konkrečias rekomendacijas toms valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro. Estija, kaip ir kitos šalys, turėtų užtikrinti visišką šių rekomendacijų įgyvendinimą laiku,

REKOMENDUOJA Estijai 2013–2014 m. imtis šių veiksmų:

1. Vykdyti augimą skatinančią fiskalinę politiką ir, kaip numatyta, išlaikyti patikimą fiskalinę būklę, kuria užtikrinamas vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslo įgyvendinimas per programos laikotarpį. Numatomą taikyti biudžeto taisyklę papildyti labiau įpareigojančiomis daugiamečių išlaidų taisyklėmis pagal vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto sistemą ir toliau gerinti viešųjų išlaidų veiksmingumą.

2. Didinti paskatas dirbti, labiau suderinant įvairias socialinių išmokų sistemas, o išmokas skirstant lanksčiau ir tikslingiau. Tobulinti socialinių paslaugų, įskaitant vaikų priežiūrą, teikimą, kartu didinant šeimos politikos veiksmingumą ir ekonominį efektyvumą. Stiprinti aktyvumo skatinimo priemones, kad ilgalaikiams bedarbiams, taip pat negalios ir nedarbingumo išmokų (kuriomis kompensuojamas darbo užmokestis) gavėjams būtų lengviau grįžti į darbo rinką. Nustatyti koordinuotą strategiją, pagal kurią regionuose, kuriems būdingas didesnis nedarbas, būtų skatinama ekonominė plėtra.

3. Tęsti veiksmus, kuriais didinama švietimo ir mokymo sistemų atitiktis darbo rinkos poreikiams, įskaitant aktyvesnį socialinių partnerių dalyvavimą ir tikslinių priemonių jaunimo nedarbui mažinti įgyvendinimą. Smarkiai padidinti žemos kvalifikacijos darbuotojų dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą veikloje. Dėti daugiau pastangų siekiant suskirstyti pagal prioritetus ir internacionalizuoti mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas ir didinti įmonių, aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų įstaigų bendradarbiavimą.

4. Gerinti energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma pastatų ir transporto, ir stiprinti aplinkos srities paskatas, susijusias su transporto priemonėmis ir atliekomis, apsvarstant automobilių apmokestinimą ir (arba) degalų akcizų pakėlimą. Paspartinti tarptautinių energijos jungčių plėtojimą siekiant diversifikuoti energijos šaltinius ir skatinti konkurenciją energijos rinkoje.

5. Tinkamiau derinti vietos valdžios institucijų pajamas ir pavestas pareigas. Didinti vietos valdžios institucijų efektyvumą ir užtikrinti, kad vietos valdžios institucijos teiktų kokybiškas paslaugas.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

[7] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.